

Wetenschap en het NHG

Vanaf het allereerste begin hebben de oprichters van het NHG de bedoeling gehad van het Genootschap een wetenschappelijke vereniging te maken. Dit werd vorm gegeven door het instellen van een Commissie Wetenschappelijk Onderzoek en het uitgeven van het maandblad *Huisarts en Wetenschap*. Te samen met het jaarlijkse Congres, waaraan ook het bijvoeglijk naamwoord 'wetenschappelijk' werd verbonden, vormen deze activiteiten nog steeds centrale aandachtspunten van het Genootschap.

Anders dan dertig jaar geleden worden deze activiteiten thans niet meer exclusief door het NHG bedreven. Zo wordt, na een soms trage start, aan alle universitaire huisartseninstituten serieus onderzoek gedaan, *Huisarts en Wetenschap* staat niet langer alleen als 'specifiek' huisartsentijdschrift en op congresgebied is er voor huisartsen een groot en veelvormig aanbod ontstaan. De vraag naar de noodzaak van het voortbestaan van eigen wetenschappelijke activiteiten van het NHG dringt zich dan ook op.

Het antwoord is niet moeilijk te geven. Het hangt samen met de doelgroep waarop de vereniging zich richt: de kwaliteitsbewuste huisarts, op welke wijze hij of zij ook werkzaam is, van perifeer solist tot medewerker aan een universitaire onderzoekspraktijk.

Het formuleren en uitdragen van kwaliteit door zo'n heterogeen gezelschap vraagt om een samenbundelende aanpak, en juist daarin is voor het NHG de komende jaren de belangrijkste rol weggelegd. In concreto wordt deze rol vorm gegeven door het Standaardenbeleid, een ambitieus meerjarenproject, dat tot doel heeft duidelijk te omschrijven wat onder goede huisartsgeneeskundige zorg in zijn vele facetten moet worden verstaan. Dit Standaardenbeleid is in nauwe samenwerking met de universitaire huisartseninstituten ontwikkeld en zal in samenspraak met perifere huisartsgroepen gestalte moeten krijgen.

Het begrip kwaliteit, dat centraal staat in het Standaardenbeleid, dient naar de mening van alle betrokkenen zoveel mogelijk te stoeien op resultaten van wetenschappelijk onderzoek. Een logische consequentie daarvan is dat het Genootschap ook in de toekomst bij het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek en het verbreiden van de resultaten daarvan een samenbundelende rol zal moeten vervullen. Daarmee blijft dan ook een belangrijke plaats weggelegd voor de goedbezochte jaarlijkse wetenschappelijke congressen, de steeds meer belangstelling trekkende referatendagen en de samenbundelende activiteit bij uitstek, *Huisarts en Wetenschap*.

De Commissie Wetenschappelijk Onderzoek neemt in dit verband een bijzondere

positie in. Zij is in de loop der jaren geëvolueerd van de eerste georganiseerde groep huisartsen die zich met onderzoek bezighield, tot een door sommigen als al te luxe beschouwde eigen onderzoeksgroep van het NHG. Tussen een inmiddels groot aantal concurrenten weert zij zich uitstekend, zoals uit het bijgaande jaarverslag moge blijken.

Door het niveau van haar leden, opgedaan door jarenlange ervaring in het zelf plannen en uitvoeren van onderzoek en het ontwikkelen van belangrijke nascholingsactiviteiten op dit terrein, is juist deze commissie bij uitstek in staat om het NHG-bestuur de komende jaren onafhankelijk te adviseren bij haar 'de wetenschappelijke uitoefening van de huisartsgeneeskunde bevorderende' beleid. Het is voor een belangrijk deel aan de jarenlange inspanningen van de wetenschappelijk 'poot' van het NHG te danken dat het Genootschap thans het gezag heeft verworven om in de komende jaren in coördinerende en stimulerende zin een voortrekkersrol te blijven spelen bij de bevordering van de kwaliteit van de beroepsuitoefening.

Dr. S. Thomas,
secretaris/penningmeester NHG

Jaarverslag CWO 1986

Inleiding

In dit verslagjaar volgde de CWO met enthousiasme de eerder uitgezette sporen: het opzetten van eigen onderzoek en scholing van zichzelf en andere geïnteresseerde huisartsen.

In de tweede helft van 1985 en begin 1986 werd een vijftal nieuwe leden binnen gehaald.

Eigen onderzoek

In de loop van 1986 werd door het Praeventiefonds subsidie toegekend voor het door de CWO bedachte lage-rugpijnonderzoek. In dit onderzoek, dat in 1987 ook echt loopt, wordt het effect van oefentherapie op lage rugpijn bekeken. Het gaat daarbij met name om de vraag of oefentherapie recidieven van rugpijn kan voorkomen. Twee leden (A. Chavannes, projectleider, en A. Faas) leiden dit grote onderzoek in samenwerking met een werkgroepje uit de CWO. Juist in dit onderzoek blijkt de bijna onschatbare waarde van goed ingevoerde adviseurs (methodoloog en statisticus).

Een andere groep boog zich verder over de bacteriële vaginose: het beloop van niet specifieke vaginitisklachten bij metronidazol versus het natuurlijk beloop. In 1986 werd een onderzoeksvoorstel zo goed als voltooid en werden de eerste stappen op het subsidiepad gezet. Inmiddels is er subsidie vanuit de EMGO en hebben twee CWO-leden, A. Boeke en J. Dekker, een part-time dienstverband voor dit onderzoek bij de VU.

Drie nieuwelingen uit de CWO kozen, aanvankelijk via leerzame zijwegen, voor een onderzoek naar laboratoriaaanvraaggedrag van de huisarts. Eind 1986 werden de grote lijnen van dit onderzoek vastgesteld.

Scholing

Voor perifere huisartsen, medewerkers van huisartseninstituten en nieuwe CWO-leden werden er dagcursussen georganiseerd.

Een cursus over het maken van een vraagstelling en de opzet van onderzoek en een cursus over de keuze van analyse-eenheden en storende variabelen werden gegeven door A. Faas, J. Gubbels en J. van Eijk. Aan elk van deze cursussen namen ongeveer achttien enthousiaste huisartsen deel. De derde cursus, het schrijven van artikelen, werd door E.A. Hofmans, eindredacteur van *Huisarts en Wetenschap*, gegeven voor vijf deelnemers.

Het jaarlijkse CWO-weekend behandelde statische analysetechnieken, zoals factoranalyse en multivariate analyse, aan de hand van gefingeerde resultaten van het lage-rugpijnonderzoek. In totaal namen er 25 mensen aan deel. De reacties waren zeer enthousiast.

Voor elke maandelijkse zakelijke vergadering is er een scholingsbijeenkoms, waar dit jaar delen uit een boek over *clinical trials* en ons eigen oefeningboek behandeld werden.

Vertegenwoordiging

De CWO was vertegenwoordigd in:

- ministeriële commissie ethische aspecten van onderzoek in de eerste lijn;
- brainstormgroep toekomst van het NHG;
- wetenschappelijke adviesraad van de Stichting Deskundigheidsbevordering Huisartsen (WAG).

Adviezen

- De volgende adviezen werden uitgebracht:
- jaarlijkse NHG-prijs voor het beste door een huisarts geschreven onderzoeksartikel in *Huisarts en Wetenschap*;
 - commentaar RIFOH-project aan het NHG-bestuur;
 - advies aan het NHG-bestuur over een onderzoek naar een *free call*-systeem bij pijn op de borst met als doel een zo snel mogelijk starten van een trombolytische therapie;
 - advies aan medewerksters van het project huisarts en hulpverlening aan buitenlandse vrouwen.